

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Isidoro Diacono. 188.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

σπερείζετε, οὐκ ἔχω τί λέγειν, εἰ δ' ἄλθως ἔρωτάς, μαθεῖν βεβλόμηνος, ταῦτα μὴ ποιεῖ ἀνω ποιεῖς, καὶ ῥᾶον καὶ ἄλλον τὴν κακίαν ἀπαμφιάσσοι.

pauperum sunt, auertendi finem facias, quid dicam non habeo. Sin autem verè ac ferio percunctaris, vt intelligas, hæc quæ facis facere desine: atque ita faciliùs & citiùs improbitatem deponas.

Ἰσιδώρῳ Διακόνῳ. ρσγ.

Isidoro Diacono. 186.

Τὸ θεῖον καὶ τοι φανότατον ὄν, καὶ ἥλις πολλῶ λαμπρότερον, ἰδῆν μὲν ἀδύνατον. ἔδδ γὰρ θνητοῖς ὄμμασιν ἔστι χροῖτον, νοῦν δ' οὐκ ἀδύνατον. τῷ γὰρ μάλιστα καθαρῶ τὰς ἑαυτῶ ἀκτίνας ἀφ' ἧς τῆς θεωρίας ἔπιπεμπει, καταλαβεῖν δὲ δυσχερέστατον. παντός γὰρ τῶ νοσ μὲν μείζον ἔστι καὶ ὑψηλότερον, εὐμνῆς δ' ἔχειν ῥᾶδιον. ἀρετῶν γὰρ ἀσπάζεται καὶ φιλεῖ. εἰ τοίνυν ἐθέλω μὲν τὸ πᾶσι ἀχρηστον χρηῖσθαι, καὶ ἀξιώθηναι χηρίματος πᾶσαι ὑπερβαίνοντος ἀξίας, σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ φρονήσι καὶ ἀνδρεία καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ἑαυτοῦς κοσμήσωμεν. ψυχῆς γὰρ ἀγνῆς τὸ πον οἰκείωτερον καὶ ἀρεπώδετερον ἔχει οὐκ ἔστιται. διὸ καὶ ἔφη, ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπαύηται.

Diuinum nūmen, etsi clarissimum, ac Sole longè splendidius, cernere quidem impossibile est (neque enim in mortalium oculos cadit) animo autè concipere haudquaquā impossibile (mētī quippe ab omni labe quā maximè puræ radios suos per prouidentiam immittit) comprehendere autem prorsus difficile (omnibus enim rebus quæ animo & ratione intelliguntur, maius est ac sublimi⁹) benignū verò ac placidū habere pronū & facile. Virtutē quiprè amat & exosculatur. Quamobrè si nobis cordi est, id quod captum excedit capere, ac rem dignitatem omnem superantem consequi, temperantia, iustitia, prudentia, fortitudine, aliisque virtutib⁹ nos ipsos exornemus. Neque enim aptiorem sibi ad familiariorem sedem vllam, quàm puram & castam animā esse constituit. Eoque etiam nomine ait, inhabitabo in eis, & inambulabo.

Παλαδίῳ Διακόνῳ. ρπζ.

Palladio Diacono. 187.

Εἰ καὶ χαλεπὸν τὸ τραῦμα, καὶ θάνατον ὠδίνῃ τὸν ἀθάνατον, ἀλλ' εἰ καλέσθαι τὴν θεῖαν συμμαχίαν τὴν καὶ πατρὸν καὶ πάσης ἀειγνητομένην κακίας, οὐδ' ἔχως λελείψεται τὸ τραύματος.

Etsi graue atque acerbum vulnus est, atque immortalem mortē accersit: tamen si diuinum auxiliū, quod & turbidos animi motus, & vitium omne vincit ac prefligat, imploraris, ne vestigium quidē vulneris relinquatur.

Ἰσιδώρῳ Διακόνῳ. ρση.

Isidoro Diacono. 188.

Καὶ οὐ τῶν λεησομένων, ὡ φρονήσεως, τέμνους, γνοῖς ἂν ἀκρίβως τῶν τε θεῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων νόμων τὸ ἀφ' ὧν φρονοῖ μὲν γὰρ ἱεροὶ χηρημοὶ τὰ δεόντα καὶ ἀρέποντα νομοθετήσαντες, εἰ ἀρχῇ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἡλικίᾳ τοὺς διδασκαλίας ἐφιστάσι τῆς ἀρετῆς καλοῦντες εἰσκαμάσαι τὴν ποιησίαν. ἔχως γὰρ ἀριστερὸς διδασκαλίας τρέπος, ἔκ

Ex his quoque quæ dicturi sumus (ὁ prudentiæ delubrum) quid inter diuinas & humanas leges discriminis sit perspicuè intelligere queas. Etenim diuina oracula, ea, quæ honesta & consentanea sunt, sanctientia, in principio atque in prima ætate virtutis magistros præficiunt, quo videlicet improbitati aditum intercludant. Nā hæc demum optima doctrine ratio est, nō

Bb iij

cum primis vitium dominari permiseris, postea in eam curam incumbere ut eliminetur: verum statim ab ipso initio quidvis agere ac moliri, ut ne ipsi aditus ullus ad humanam naturam pateat. At externi legumlatores tum denique eam componunt ac moderantur, cum deprauata fuerit. Non enim ad virilem ætatem prouectus poenas minari oportebat, verum puerilem ætate agentes effingere atque componere. Sic quippe fortasse minis postea haudquaquam opus habuissent. Nunc vero perinde fit, ac si quis ei qui a latronibus obtruncandus esset, nec opem ferat, nec quoniam pacto ex eorum manibus elabatur, dicat, vulneribus autem confectum ac penè exanimè vlciscatur: aut quemadmodum si medicus quispiam, nec sano & incolumi ad præcauendum morbum adiumentum vllū porrigat, nec ægrotare incipienti, aliquid quo morbum propulset, dicat aut faciat, corrupto autem atque ita affecto, ut nulla ratione curari possit, innumera remedia prescribat. Quod si nulli has potius quam illas leges pertimescunt, haud mirandum est. Nam hæc, quia poenam quam celerrimè inferunt, crassiores terret: illæ autem, quia rarò in hac vita, omninò autem in futura, cruciant, contemnantur. Futurum etenim paucis duntaxat quibusdam, hoc est iis qui oculatiore mente sunt, ac rerum naturam planè perspiciunt, conspicuum est. Nam plerique, etiam si verbis consentent, factis tamen negant. Per ea enim quæ faciunt, ea, quæ cogitant, prædicant: quippe qui non modò corporis ingentem curam gerunt, cum interim animum negligant, sed etiam cernentibus quidem hominibus quominus peccent, pudore deterrentur: Deo autem non modò inspectante, sed etiam omnina complexu suo continente, aded non erubescunt, ut etiam citra omnem metum peccent. Nec verò id duntaxat permultorum furorē ac rabiem ostendit, sed id etiam quod dicturus sum. Multi enim per Deum iurantes, periurij crimine sese deuinciunt: per filiorum autem caput ne iurare quidem audent. Quænam igitur his

ὅτι πλείονας καὶ ἄλλοις κεραιήσασιν
τιὸ καλῶς ὑπερον μηχανασθῆται ὅπως
ἐξελασθῆναι ἀλλ' ἐν παροικίῳ πάν-
τα ποιῆν καὶ παραγματούεσθαι, ὥστε
ἄβαστον αὐτῆ εἶναι τιὸ ἀγρωπείας
φύσιν. οἱ δ' ἐξαθεν νομοθέται τότε ῥυθ-
μίζουσιν αὐτῶ, ὅταν ἀφραφῆσαι
τύχη. ἔ γὰρ ἀνδράσι γενόμενος, κο-
λάσας ἀπειλεῖν ἐλεῖν, ἀλλὰ παῖδας
ὄντας ῥυθμίζει καὶ ἀναπλάθει, καὶ
ὅτι ἀνίσως τῆς μετὰ ταῦτα ἐδέχθη
ἀπειλῶν. νυνὶ δὲ ταυτὸν γίνεταί, οἷον
ἂν εἴπῃ τῷ μέλλοντι ἔτι λησῶν ἀ-
ναίρειός, μὴ βοηθοίη μὲν μηδὲ λήρη,
ὅπως αὐτῆς ἀπαλλαγῆναι, ἡμεθῆτα
δὲ γενόμενος τιμωροῖτο. ἢ ἄς ἂν τις ἰα-
τρὸς μήτε ὑγίαινοιτι παροφυλακτικῶν
ὀρέξειεν εὐθήματα, μήτε ἀρχιδίω τῆς
ἀρρωτίας τῶ νοσοῦντι φραζοί, μηδὲ
πράττοι δὲ ἂν ἀπαλλαγῆσεται τῆς νό-
σου. ἀφραφῆται δὲ καὶ ἀνηκίτως ἐ-
χρησι, μὲν νομοθετοῖ. εἰ δὲ πολλοὶ
μᾶλλον τῆς τῆς ἢ ἐκείνης δεδούκασι,
θαυμαστὸν ἔδεν. οἱ μὲν γὰρ τῶ αὐτῆ
μάλα τιὸ κόλασιν ὅτι φέρει τοὺς
ταχυτέρους φοβέουσιν. οἱ δὲ τῶ ὀλιγάτως
μὲν εἰ ταῦτα, πάντως δ' ἐκείσε κολά-
ζειν κεραιφρονοῦται. τὸ γὰρ μέλλον
ὀλίγοις δὴ ποῖ τοῖς διορατικώτερον ἐ-
χρῆσι τὸν νοῦν, καὶ τιὸ τῆς παραγμά-
των ἀκρίβως κεραιφροσύ φῆσιν, ὅτι ἐν ἐ-
σσομένῳ. οἱ γὰρ πλείστοι, εἰ καὶ λόγῳ
ὀμολογοῦσι, τοῖς ἔργοις ἀρνοῦνται. δὲ
ἂν γὰρ πρᾶτθῃσιν ἂ νοῦσι κεραιφροσύ-
οἱ γοὺ μόνον τῶ σώματος μὲν κεραιφρο-
ὅτι μέλονται, τῆς δὲ ψυχῆς ἀμελοῦ-
σιν. ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπων μὲν ὁράτων,
ἀγχιόνται πλημμελεῖν. τῶ δὲ θεοῦ
ἔ μόνον ἐφορώντος, ἀλλὰ καὶ πάντα
περιέχοντος, οὐ μόνον ὅτι ἐπιβλεῶσιν,
ἀλλὰ καὶ ἀδελῶς ἀμαρτάνουσιν. ἔ μόνον
δὲ τῶ τῆς πολλῶν δείκνυσι τιὸ
λύσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ ρηθῆσόμενον. πολ-
λοὶ γὰρ καὶ μὲν τῶ θεοῦ ὀμνύουσιν, ὅτι
ορκοῦσι. καὶ δὲ τῆς τῆς παίδων κεφα-
λῆς ἔδ' ὀμνοῦσι τολμῶσι. τίς οὐ τῶ

τοῖς πικραῖα ἐφάμυλλος ἐν τῷ εἴω
τῷ τῷ ἐπισηθεῖν. οὐκ ἔστι δὲ μία. διὸ
ἐκότες ζῆσεις ἢ κρείσσις ἠπιήλτου καὶ
ἠρητιαι.

Αμμωνία. ρσθ.

Ἐπειδὴ ὅταν ὁ θυμὸς τὰς ἡνίας τοῦ ἡ-
νιογυῖτος λογισμοῦ σπέρηξῃ, ἔξω
τῆς φύσεως ὄρων ἀπάγῃ πολλά-
κις τῆ ἀνθρώπου τὸ φρόνημα. ἴασι τῷ
πηλικούτῳ πιαίσματι οὐ μόνον ἀρί-
στην, ἀλλὰ καὶ ταχίστην ὀπιήσας ὁ
Παῦλος ἔφη. ὁ ἥλιος μὴ ὀπιδύτω ὅτι
τῷ παρορυσμῷ ὑμῶν, τῆ τέτι, ὡρῶ
τῆ τὸν ἥλιον εἰς δυσμάς χωρῆσαι, ὀπι-
γιατε πλὴ φύσιν, σβέσαιτε τὸν θυμὸν
κατασείλατε τὸ φρόνημα, ἀσάσαι-
δε πλὴ συχέειαι πλὴ καὶ θελίαν
κρατῶσαι, ἵνα μὴ μεσολαβήσαισι ἢ
νύξ, ἀνηκεσὶν ἐργασίται τὸ πάθος. τότε
γὰρ εὐρῶν κερῶν ὀπιτῆ δειοῖ ὁ Διὰ βο-
λοῦ ἔξ ἀπεί μὲν πλέον τὰ γεγενημένα,
παρορυσμῶν δὲ εἰς ἀμμων. ἐρεθίσει δὲ
εἰς ἐξῆσαν, διεγείρῃ δ' εἰς κερηορίας,
κατασκευάζῃ δὲ μνησιχακίαι, καὶ μω-
ρία πίκτηι ἐπιτεῦθει καὶ καὶ ὀπι δὲ ταῦ-
τα σκόπιαν ὁ θεασίσιος Παῦλος, σκέ-
λευσε ταχίστην γενέας πλὴ καταλλα-
γῆν, ἐπιήγαγε, μὴδὲ διδοται τόπος τῷ
Διὰ βόλω, τῷ τὰ μικρὰ πῶθη, μεγὰ-
λα λεληθότος κατασκευάζοντι, καὶ
τὰ εὐίατα δυσίατα, ἢ καὶ ἀνίατα πα-
ρασκευάζοντι.

Ἡσαία φρατώτη. ρς.

Μὴ ἡ εὐημερία, ὡς ἐέλπετε, ἢ ἐκ τῆς
θείας μακροθυμίας σοι συχωρηθεῖσαι,
ἐκφοιτῶν σε τῆ ὡρέποντος ὡρῶ-
σκευαζέτω, μήτε μὴ τῆς φύσεως
ἐξαχοντιζέτω ὄρων, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς
ἐπισηαι αὐτῆς ἀγέλω, εἴσω αὐτῆς πε-
ρικλέτω, ἵνα μὴ ὀπιήσας πιαίσμας. ὀ-
πρηθῆσαι ἀσάσαι τῆς δίκας.

Τῷ αὐτῷ. ρσα.

Μὴ μεγαφρόνεις, μὴδ' ὀπιφῆ φαι-

in hac vita satis digna pœna excogitari
queat? Nulla omnino est. Ac proinde me-
ritò illic pœna denunciata & suspensa est.

Ammonio. 189.

Quoniam cùm iracundia rationis, quæ
aurigæ munere fungitur, habenas infregit,
hominis mentem extra naturæ terminos
plerunque transuersam agit: idcirco Pau-
lus huiusmodi lapsui excogitata, non mo-
do optima, sed etiam celerrima medicina,
his verbis usus est, Sol non occidat super
iracundiam vestram: hoc est, antequàm
Sol in occasum vergat, naturâ agnoscite,
furorem extinguite, atrogantiam compri-
mite, cognitionem ac propinquitatem,
quæ etiam feris dominatur, complectimi-
ni: ne nox interiecta morbum immedica-
bilem efficiat. Nam tum diabolus, idoneû
tempus nactus, ea, quæ contigerunt, magis
inflammât, ad ultionem irritat, ad inimi-
citiarum extimulat, ad accusationes excitat,
iniuriarum memoriam parit, innumera-
que hinc mala procreat. Nam quòd diuus
Paulus, vt hæc excinderet, dissidentes
quàm ocyssimè inter se reconciliari iusse-
rit, ex eo patet, quod mox subiunxit, No-
lite locum dare diabolo, qui exiguus affe-
ctus magnos occultè reddit, eaque, quæ
facile curari possunt, vix aut etiam nullo
modo curabilia efficit.

Esaiæ militi. 190.

Ne committas, optimè vir, vt felicitas,
quæ tibi diuinæ lenitatis beneficio com-
missa est, id tibi afferat, vt ab officio exce-
das, atque extra naturæ terminos exilias.
Quin potius id cura, vt ea ad eorum cogi-
tationem te ducat, atque intra ea te con-
cludat, ne alioqui immaniter peccans, im-
manes quoque pœnas persoluas.

Eidem. 191.

Ne animos attolas, nec quadam huma-
Bb iij